

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2023/1842,

annettu 10 päivänä toukokuuta 2023,

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä kahdeksannen, yhdeksannen, kymmenennen ja yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2021

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

- ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä kahdeksannen, yhdeksannen, kymmenennen ja yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2021,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 99 artiklan, 100 artiklan kolmannen luetelmakohdan ja liitteen V,
 - ottaa huomioon kehitysvaliokunnan lausunnon,
 - ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0114/2023),
- A. ottaa huomioon, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 208–210 artiklassa määritelty unionin kehitysyhteistyö toimii maailmanlaajuisessa kontekstissa ja että se on määritelty YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa ja sen kestävän kehityksen tavoitteissa;
- B. ottaa huomioon, että unionilla on yhteistyöhön perustuvat suhteet useiden kehitysmaiden kanssa, että päätavoitteena on edistää taloudellista, sosiaalista ja ympäristöön liittyvää kehitystä, että sen tärkeimpänä tavoitteena on köyhyyden vähentäminen ja poistaminen pitkällä aikavälillä ja että tähän pyritään antamalla edunsaajamaille kehitysapua ja teknistä tukea;
- C. ottaa huomioon, että unionin kehitysyhteistyön tavoitteena on vaalia ja edistää unionin arvoja ja etuja maailmanlaajuisesti, jotta voidaan noudattaa SEU-sopimuksen 3 artiklan 5 kohdassa, 8 artiklassa ja 21 artiklassa vahvistettuja unionin ulkoisen toiminnan tavoitteita ja periaatteita;
- D. ottaa huomioon, että vuodesta 1959 vuoteen 2020 Euroopan kehitysrahastoista (EKR:t) on annettu kehitysapua Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioille (AKT-valtiot) sekä merentakaisille maille ja alueille; ottaa huomioon, että unionin suhteita AKT-maihin ja merentakaisiin maihin ja alueisiin säänneltiin kumppanuussopimuksella, joka allekirjoitettiin 23. kesäkuuta 2000 Cotonoussa (Cotonoun sopimus) 20 vuoden ajaksi ja jota myöhemmin jatkettiin 30. kesäkuuta 2022 saakka;
- E. ottaa huomioon, että yhdestoista EKR on saavuttanut lopullisen vaiheensa, kun sen raukeamislauseke tuli voimaan 31. joulukuuta 2020, ja että vuodesta 2021 alkaen EKR-ohjelmat on sisällytetty unionin monivuotiseen rahoituskehikseen; ottaa huomioon, että voimassa olevia rahoitussopimuksia koskevia erillisiä sopimuksia allekirjoitetaan kuitenkin 31. joulukuuta 2023 asti;
- F. ottaa huomioon, että vuosien 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehiksessä kehitysapu AKT-maille on sisällytetty naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineeseen – Globaali Eurooppa (NDICI – Globaali Eurooppa) ja kehitysapu merentakaisille maille ja alueille on sisällytetty päätökseen merentakaisien alueiden, Grönlanti mukaan luettuna, assosiaatiosta ⁽¹⁾;
- G. ottaa huomioon, että kahdeksatta, yhdeksättä, kymmenettä ja yhdettätoista EKR:ää ei ole sisällytetty unionin yleiseen talousarvioon, vaan ne pannaan edelleen täytäntöön ja niistä raportoidaan edelleen erikseen niiden päättämiseen asti;
- H. ottaa huomioon, että kehitysrahastoja hallinnoi lähes kokonaan komission kansainvälisten kumppanuuksien pääosasto (INTPA) ⁽²⁾ ja vähäistä osuutta (0,25 prosenttia) EKR:n vuoden 2021 menoista hallinnoi EU:n pelastuspalveluasioiden ja humanitaarisen avun operaatioiden pääosasto;

⁽¹⁾ Neuvoston päätös (EU) 2021/1764, annettu 5. lokakuuta 2021, merentakaisien maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin, mukaan lukien suhteet Euroopan unionin sekä Grönlannin ja Tanskan kuningaskunnan välillä (päätös merentakaisien alueiden, Grönlanti mukaan luettuna, assosiaatiosta) (EUVL L 355, 7.10.2021, s. 6).

⁽²⁾ Kansainvälisen yhteistyön ja kehitysasioiden pääosastosta (DEVCO) tuli kansainvälisten kumppanuuksien pääosasto (INTPA) tammikuussa 2021.

- I. ottaa huomioon, että kehitysyhteistyössä on käynnissä kehitys, jossa siirrytään perinteisemmästä sosiaaliin aloihin keskittymisestä painottamaan voimakkaammin keskinäisiä etuja, mukaan lukien investoinnit, kauppa ja korkean lisäarvon talouden alojen kehittäminen, kestävä kehitys, koulutus ja sukupuolten tasa-arvo;
- J. ottaa huomioon, että kehittyvien kumppanimaiden maatalousalalla tarvitaan rakenteellisia muutoksia erityisesti siten, että parannetaan paikallisten pienviljelijöiden toimintamahdollisuuksia, autetaan heitä käyttämään uutta maatalousteknologiaa, otetaan käyttöön nykyaikaisia vesihuoltomenetelmiä sekä helpotetaan markkinoille pääsyä;
- K. toteaa, että Team Europe -lähestymistavan ⁽³⁾ avulla unioni toimii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa kentällä paikallisten edunsaajien ja muiden avunantajien kanssa konkreettisten vaikutusten ja muutoksen aikaansaamiseksi kumppanimaisissa; muistuttaa, että budjettituen on vastattava kumppanimaiden tarpeita sekä unionin keskeisiä politiikkoja; muistuttaa, että on myös tarpeen mitata ohjelmien tuloksellisuutta ja vaikutusta kumppanimaihin ja siviiliväestöön;
- L. ottaa huomioon, että kehitysyhteistyö kuuluu jäsenvaltioiden ja unionin jaetun toimivallan piiriin ja että SEUT 208 artiklassa todetaan nimenomaisesti, että "unionin ja jäsenvaltioiden kehitysyhteistyöpolitiikat täydentävät ja tukevat toisiaan";
- M. ottaa huomioon, että unioni ja jäsenvaltiot voivat toteuttaa yhteisiä toimia ja niiden olisi tiedotettava toisilleen kehitysyhteistyön alalla toteutettavista toimista;
- N. katsoo, että kestävyys on ratkaisevan tärkeää asetettujen tavoitteiden ja tulosten ja erityisesti kehitysavun pitkän aikavälin vaikutusten saavuttamiseksi;
- O. ottaa huomioon, että perinteisesti EKR:n täytäntöönpano ja kehitys yleisesti tapahtuvat riskialttiissa, monimutkaisissa ja nopeasti kehittyvissä ympäristöissä ja että tilannetta pahensivat vuonna 2021 covid-19-pandemia ja joidenkin unionin kumppanimaiden epävakaa poliittinen tilanne, jotka haittasivat EKR:n ja vastaavien tarkastustoimien toteuttamista;
- P. ottaa huomioon, että jatkuvasti kasvava kuilu tarvittavien ja käytettävissä olevien varojen välillä paheneviin ilmasto-, nälkä- ja velkakriiseihin sekä humanitaarisiin ja muihin kriiseihin vastaamiseksi kasvattaa eriarvoisuutta teollisuusmaiden ja vähemmän kehittyneiden maiden välillä ja nostaa köyhyysastetta ensimmäistä kertaa vuosikymmeniin;
- Q. ottaa huomioon, että edellisestä toteamuksesta riippumatta avoimuuden, vastuuvellisuuden ja ihmisoikeuksia koskevan huolellisuusvelvoitteen sekä korruption ja petosten torjunnan edistäminen on avainasemassa unionin budjettitukitoimien onnistumisen kannalta;
- R. toteaa, että humanitaarinen apu ja kehitysapu ovat osoitus todellisesta maailmanlaajuisesta solidaarisuudesta, joka on kirjattu perussopimukseen ja joka on unionin arvojen keskiössä;

Talousarvion toteutus

1. palauttaa mieliin, että vuodelle 2021 olivat leimallisia kaksi tapahtumaa: se oli ensimmäinen vuosi sen jälkeen, kun yhdennentoista EKR:n raukeamislauseke tuli sovellettavaksi (31. joulukuuta 2020), mikä tarkoittaa, että vuonna 2021 ei enää tehty yhdennentoista EKR:n hankkeita koskevia kokonaissitoumuksia, ja lisäksi pitkittynyt covid-19-kriisi vaikutti vuonna 2021 kymmenennen ja yhdennentoista EKR:n rahoituksen toteutumiseen sopimusten (yksittäiset sitoumukset: 2 118 miljoonaa euroa) ja maksujen (3 393 miljoonaa euroa) osalta ⁽⁴⁾;

⁽³⁾ Väline, jolla autetaan EU:n edustustoja tekemään parempaa yhteistyötä jäsenvaltioiden ja eri maiden sidosryhmien kanssa yhteisen ohjelmasuunnittelun ja täytäntöönpanon avulla, <https://europa.eu/capacity4dev/wbt-team-europe>

⁽⁴⁾ Euroopan kehitysrahaston tilinpäätös – varainhoitovuosi 2021, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0321>

2. panee merkille, että vuonna 2021 EKR:n osuus oli maksujen osalta 46,1 prosenttia komission INTPA-pääosaston salkusta ja niiden määrä oli 3 435 miljoonaa euroa (eli 91,27 prosenttia vuotuisesta tavoitteesta); panee merkille, että Euroopan investointipankin (EIP) maksut olivat 613 miljoonaa euroa; panee merkille, että koska yhdennentoista EKR:n raukeamislauseke tuli sovellettavaksi 31. joulukuuta 2020, vuonna 2021 ei tehty uusia sitoumuksia lukuun ottamatta yhdeksännen, kymmenennen ja yhdennentoista EKR:n toimista osana AKT-maiden investointikehystä takaisin saatujen varojen sitomista; panee merkille, että EIP:n maksut AKT-maiden investointikehysten osalta olivat 179 miljoonaa euroa;
3. pitää valitettavana, että covid-19-tilanteen pitkittymisen vuoksi 50 prosenttia Saharan eteläpuolisen Afrikan edustustoista ei saavuttanut ennakoitua vähimmäismaksutavoitettaan (90 prosenttia); korostaa, että tämä oli tilanne etenkin Madagaskarissa, joka sulki rajansa lähes kokonaan, minkä vuoksi täytäntöönpanon jatkaminen alun perin suunnitellulla tavalla oli hyvin vaikeaa, Tšadissa ja Gambiassa täytäntöönpanon keskeyttämisen tai viivästymisen vuoksi, Etiopiassa, Guineassa (Conakry) ja Malissa, joissa poliittisilla kriiseillä oli merkittävä vaikutus toimiin, mikä puolestaan vaikutti huomattavasti ennakoituihin budjettitukimaksuihin; panee lisäksi merkille, että myös Tyynenmeren ja Karibian alueilla covid-19-rajoitukset vaikuttivat täytäntöönpanoon ja Fidžillä ja Haitissa taloudellisen, sosiaalisen ja poliittisen tilanteen heikkenemisestä johtuvilla haitallisilla oheisvaikutuksilla oli tuhoisa vaikutus infrastruktuurihankkeisiin;
4. pitää myönteisenä, että INTPA-pääosasto pyrkii säännöllisesti vähentämään vanhojen ennakkomaksujen ja vanhojen käyttämättä jääneiden sitoumusten määrää asettamansa 35 prosentin tavoitteen mukaisesti; toteaa, että se ylitti tämän tavoitteen vähentämällä EKR:n vanhojen ennakkomaksujen osuutta 46 prosenttia (50 prosenttia muilla tukialueilla) ja EKR:n vanhojen käyttämättä jääneiden sitoumusten osuutta 39 prosenttia koko vastuualueellaan;
5. panee merkille, että INTPA-pääosasto saavutti tavoitteensa, jonka mukaan EKR:n vanhoja päättyneitä sopimuksia on enintään 15 prosenttia; toteaa, että se saavutti 13 prosentin tuloksen EKR:n osalta ja 10 prosentin tuloksen koko vastuualueellaan; panee merkille, että EKR:n osalta tilanne on parantunut johdonmukaisesti vuodesta 2017 lähtien;

Toimien vaikutukset tilinpäätöksessä

6. panee merkille ennakkomaksujen 101 miljoonan euron vähennyksen, josta suurin osa johtui siitä, että ennakkomaksuja maksettiin vähemmän, koska sopimuksia tehtiin vähemmän (3 670 miljoonaa euroa vuonna 2020 ja 2 118 miljoonaa euroa vuonna 2021); toteaa, että tämä vähennys johtui pääasiassa jatkuvan covid-19-pandemian ja geopolittisten kriisien aiheuttamista haasteista ja että käteisvarat ja muut rahavarat lisääntyivät 266 miljoonalla eurolla ennakkomaksujen ja muiden maksujen merkittävän vähenemisen vuoksi;
7. panee merkille, että avoimena olleiden sopimusten määrä oli vuoden 2021 lopussa huomattavasti pienempi, mikä johtui sekä EKR:n supistamisesta että jatkuvan covid-19-pandemian ja geopolittisten kriisien kielteisestä vaikutuksesta uusien sopimusten allekirjoittamiseen, ja toteaa, että menoajamät vähenivät tämän seurauksena huomattavasti, 519 miljoonaa euroa;
8. panee lisäksi merkille, että tukivälineiden menojen 1 743 miljoonan euron kokonaisvähennys johtui seuraavien seikkojen yhteisvaikutuksesta: yhtäältä covid-19-pandemiaan ja useiden maiden epävakaiseen geopolittiseen tilanteeseen liittyvät haastavat olosuhteet vaikeuttivat EKR:n toimien toteuttamista vuonna 2021 ja toisaalta kymmenennen EKR:n ja aiempien EKR:ien toimien väheneminen on linjassa kyseisten EKR:ien supistamisen kanssa, ja avoimena olleiden sopimusten määrä oli tämän vuoksi näiden EKR:ien osalta vähäisempi;
9. toteaa, että toimien vaikuttavalla täytäntöönpanolla ja riittävällä rahoituksella voidaan varmistaa unionin kehitysyhteistyön legitimiys ja vaikuttavuus; katsoo, että mitä pidempi kehityspolitiikan sopimusten kesto on, sitä kestävämpiä hankkeet ovat;

10. panee merkille, että AKT-maissa toteutettaviin muihin toimiin tarkoitettu 600 000 000 euron EKR-rahoitus, jonka jäsenvaltiot vapauttavat äskettäin, käytetään nyt toimiin, joilla autetaan lievittämään maailmanlaajuisia elintarvikkeiden kriisiä; katsoo, että nämä varat on käytettävä lisätuen osoittamiseen paikalliseen pienimuotoiseen maatalouteen sekä agroekologisiin käytäntöihin ja kestäväan kalastukseen, koska ne edistävät paikallisyhteisöjen elintarvikeomavaraisuutta ja vähentävät niiden riippuvuutta heilahtelevista kansainvälisistä elintarvike- ja maatalousmarkkinoista; kehottaa jäsenvaltioita vastedes johdonmukaisesti pidättäytymään EKR:stä vapautettujen varojen vastaanottamisesta, kun otetaan huomioon rahoitustarpeet AKT-maiden kiireellisten tarpeiden kattamiseksi ja unionin ja sen jäsenvaltioiden kehityssuunnitelmien rahoitus sekä perussopimuksessa vahvistetut kehitystä tukevaa politiikkajohdonmukaisuutta koskevat velvoitteet;
11. korostaa lisäksi, että ruokakriisin perimmäisiin syihin puuttuminen edellyttää rakenteellisia muutoksia kehittyvien kumppanimaiden maatalousalalla, erityisesti lisäämällä paikallisten pienviljelijöiden mahdollisuuksia käyttää uutta maatalousteknologiaa ja ottaa käyttöön nykyaikaisia vesihuoltomenetelmiä sekä helpottamalla heidän pääsyään markkinoille;

Tilien luotettavuus

12. panee merkille, että kahdeksannen EKR:n (1995–2000) määrärahat olivat 12,8 miljardia euroa, yhdeksannen EKR:n (2000–2007) määrärahat 13,8 miljardia euroa, kymmenennen EKR:n (2008–2013) määrärahat 22,7 miljardia euroa ja yhdenneitoista EKR:n määrärahat 30,5 miljardia euroa, joista 29,1 miljardia euroa on osoitettu AKT-maille ja 0,4 miljardia euroa merentakaisille maille ja alueille siten, että 1,1 miljardia euroa on osoitettu hallintomenoihin;
13. panee merkille, että komissio päätti vuonna 2019 kahdeksannen EKR:n hankkeiden jäljellä olevat avoimet tapahtumat ja että kaikki jäljellä olevat varat ja purettuja sitoumuksia vastaavat varat siirrettiin yhdeksänteen EKR:ään; toteaa lisäksi, että komissio ilmoitti vuonna 2021, että kahdeksannen EKR:n rahoitus ja toiminta päättyivät ja että kaikki siihen liittyvät toimet on saatu päätökseen, kaikki tarkastukset ja valvontatoimet suoritettu ja kaikki sopimukset ja rahoituspäätökset päätetty EKR:n tilinpäätöksessä;
14. panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuin katsoo vuosikertomuksessaan kahdeksannesta, yhdeksännestä, kymmenennestä ja yhdenneitoista EKR:stä rahoitetuista toimista varainhoitovuodelta 2021, että tilinpäätös 31. joulukuuta 2021 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot EKR:ien taloudellisesta asemasta sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta neuvoston asetuksen (EU) 2018/1877^(?) (EKR:n varainhoitoasetus) ja julkista sektoria koskevien tilinpäätösstandardien mukaisesti;
15. toteaa, että kun EKR:n ohjelmat on sisällytetty unionin monivuotiseen rahoituskehikseen, tilintarkastustuomioistuimen EKR:ää koskevasta tarkastuksesta luovutaan vähitellen, kun EKR:n maksut vähenevät ja maksut unionin talousarviosta lisääntyvät; panee merkille, että tämän jälkeen tilintarkastustuomioistuin siirtää asteittain resursseja unionin talousarvion tarkastamiseen; toteaa kuitenkin, että nykyinen toimintatapa (EKR:ää koskeva erillinen kertomus) säilytetään vuoden 2022 tarkastuslausuman osalta;

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja sääntöjenmukaisuus

16. panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuimen mukaan 31. joulukuuta 2021 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot olivat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja sääntöjenmukaiset;
17. toteaa jälleen olevansa huolissaan monista mahdollisista syistä, joiden vuoksi tilintarkastustuomioistuin on antanut toistuvasti kielteisiä lausuntoja menojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta, koska 31. joulukuuta 2021 päättyneen varainhoitovuoden tileissä hyväksytyjen menojen virhetaso oli olennainen;

^(?) Neuvoston asetus (EU) 2018/1877, annettu 26. marraskuuta 2018, yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta ja asetuksen (EU) 2015/323 kumoamisesta (EUVL L 307, 3.12.2018, s. 1).

18. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin tarkasti toimien sääntöjenmukaisuuden tutkimalla 140 tapahtuman otoksen, joka oli edustava kaiken tyyppisten EKR:n maksujen osalta; toteaa lisäksi, että otokseen sisältyi 26 tapahtumaa, jotka liittyivät Afrikka-hätärahastoon, 92 tapahtumaa, jotka 17 EU:n edustustoa olivat hyväksyneet ⁽⁶⁾, ja 22 maksua, jotka komission päätoimipaikka oli hyväksynyt ⁽⁷⁾;
19. panee huolestuneena merkille, että tarkastetuista 140 tapahtumasta 54:ään (38,8 prosenttiin) sisältyi virheitä, kun vuonna 2020 määrä oli 36 (25,7 prosenttia) ja tapahtumien määrä sama; korostaa lisäksi, että tilintarkastustuomioistuin kvantifioi 43 virhettä (31 vuonna 2020) ja arvioi niiden perusteella varainhoitovuoden 2021 virhetasoksi 4,6 prosenttia (3,8 prosenttia vuonna 2020);
20. panee huolestuneena merkille, että varainhoitovuonna 2021 havaitut virheet olivat tyyppiltään samankaltaisia kuin vuonna 2020, eli arvioidut virheet koskivat tukeen oikeuttamattomia menoja (38,6 prosenttia vuonna 2021, 38,2 prosenttia vuonna 2020), julkisia hankintoja koskevien sääntöjen vakavaa rikkomista (14,6 prosenttia vuonna 2021, 2,2 prosenttia vuonna 2020), olennaisten todentavien asiakirjojen puuttumista (23,3 prosenttia vuonna 2021, 38,3 prosenttia vuonna 2020) ja menoja, joita ei ollut aiheutunut (18,1 prosenttia vuonna 2021, 14,9 prosenttia vuonna 2020);
21. panee huolestuneena merkille, että arvioitu virhetaso ylittää järjestelmällisesti olennaisuusrajan (2 prosenttia) ja oli 4,6 prosenttia kahdeksannen, yhdeksannen, kymmenennen ja yhdenentoista EKR:n menojen osalta varainhoitovuonna 2021 (kun se oli 3,8 prosenttia vuonna 2020, 3,5 prosenttia vuonna 2019, 5,2 prosenttia vuonna 2018, 4,5 prosenttia vuonna 2017, 3,3 prosenttia vuonna 2016, 3,8 prosenttia vuosina 2015 ja 2014, 3,4 prosenttia vuonna 2013 ja 3 prosenttia vuonna 2012); toteaa, että arvioidun virhetason nousu oli 0,8 prosenttia verrattuna varainhoitovuoteen 2020 (0,3 prosenttia vuonna 2020); toteaa jälleen, että on ratkaisevan tärkeää puuttua tehokkaasti tämän nousun syihin;
22. toteaa, että vuoden 2020 tapaan tilintarkastustuomioistuin ei voinut covid-19-pandemian vuoksi tehdä tarkastuskäyntejä EU:n edustustoihin paikan päällä ⁽⁸⁾, mikä esti sitä suorittamasta tiettyjä tarkastustoimenpiteitä, erityisesti tarkastamasta sopimusten täytäntöönpanoa valittujen tapahtumien osalta, ja siksi tilintarkastustuomioistuimen tarkastustyö rajoittui pääasiassa tapahtumien ja hankkeiden asiakirjatarkastuksiin etäyhteydessä tarkastuskohteisiin; panee kuitenkin merkille, että komission kirjallisiin kysymyksiin antamien vastausten ja parlamentin talousarvion valvontavaliokunnassa käydyn kuulemiskeskustelun perusteella ei ole näyttöä siitä, että paikan päällä tehtävien vierailujen puuttuminen olisi lisännyt varojen väärinkäyttöä; toteaa lisäksi, että komissio uskoo Team Europe -lähestymistavan helpottaneen paljon tiiviimpää koordinoitua edunsaajamaiden tasolla unionin ja sen jäsenvaltioiden välillä ja siten lisänneen sekä vaikuttavuutta että vastuuvetollisuutta;

Seuranta- ja varmennusjärjestelmien avoimuus ja vaikuttavuus

23. panee merkille INTPA-pääosaston päätelmän sen vastuulla olevien tarkastusten kustannustehokkuudesta (sen valvontajärjestelmän vaikuttavuus, tehokkuus ja taloudellisuus) ⁽⁹⁾; korostaa kuitenkin, että tilintarkastustuomioistuimen mukaan sen havaitsemien virheiden esiintyvyys osoittaa aiempien vuosien tapaan, että näissä tarkastuksissa oli puutteita ja että joitakin virheitä havaittiin lopullisissa kuluilmoituksissa, joihin oli kohdistettu ulkoisia ennakkotarkastuksia ja menojen tarkastuksia; pyytää komissiota tarkistamaan korkean virhetason vuoksi joka vuosi ennako- ja jälkitarkastusstrategiaansa ja jatkamaan digitalisoinnin yleistämistä järjestelmällisempien tarkastusten toteuttamiseksi siten, että etusijalle asetetaan kumppanimaat, joissa on havaittu eniten virheitä;
24. panee huolestuneena merkille, että komissio ja sen täytäntöönpanokumppanit tekivät, kuten myös vuonna 2020, enemmän virheitä avustuksiin ja edunsaajamaiden, kansainvälisten järjestöjen ja jäsenvaltioiden virastojen kanssa tehtyihin rahoitus- ja valtuutusopimuksiin liittyvissä tapahtumissa kuin muissa tukimuodoissa (esimerkiksi urakka-, tavarahankinta- tai palvelusopimuksissa); panee lisäksi merkille, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastamista 92 tämän tyyppisestä tapahtumasta 39:ään liittyi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä, joiden osuus arvioidusta virhetasosta oli 81 prosenttia;

⁽⁶⁾ Botswana, Burkina Faso, Djibouti, Etiopia, Ghana, Guinea-Bissau, Haiti, Itä-Timor, Jamaika, Liberia, Malawi, Mali, Niger, Nigeria, Sambia, Tansania ja Uganda.

⁽⁷⁾ Kaikki 140 maksua suoritettiin INTPA-pääosaston kautta.

⁽⁸⁾ Botswana, Burkina Faso, Etiopia, Ghana, Guinea-Bissau, Haiti, Liberia, Malawi, Niger, Nigeria, Sambia, Tansania ja Uganda.

⁽⁹⁾ INTPA-pääosaston vuotuinen toimintakertomus vuodelta 2021, s. 51.

25. on tietoinen siitä, että kuten komissio vastauksissaan ⁽¹⁰⁾ tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomukseen toteaa, komissio toimii kolmansissa maissa monimutkaisissa poliittisissa ja teknisissä yhteyksissä ja tekee yhteistyötä monien kumppanien, kuten kumppanimaiden, kansainvälisten järjestöjen ja jäsenvaltioiden virastojen kanssa; panee myös merkille, että vaikka toimintasuunnitelmia laaditaan säännöllisesti virhetasojen pitämiseksi mahdollisimman alhaisina, komissio pitää tässä yhteydessä nollavirheskenaariota epätodennäköisenä;
26. pyytää tilintarkastustuomioistuimen huomautusten mukaisesti komissiota jälleen kerran pohtimaan uudelleen jälkitarkastuksissa käytettävää kustannustehokkuusmallia, sillä se ei välttämättä ole vaikuttava ja saattaa johtaa juuri niihin puutteisiin, joista sekä tilintarkastustuomioistuin että parlamentti ovat huomauttaneet;
27. panee tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta huolestuneena merkille, että kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevista virheistä 15:n ja ei-quantitatiivisesti ilmaistavissa olevista virheistä kahdeksan kohdalla komissiolla oli käytettävissään riittävät tiedot, joiden perusteella virhe olisi voitu ehkäistä tai havaita ja korjata ennen menon hyväksymistä; panee lisäksi merkille, että tilintarkastustuomioistuimen arvion mukaan arvioitu virhetaso olisi ollut 2,4 prosenttiyksikköä alhaisempi (1,19 prosenttiyksikköä vuonna 2020), jos komissio olisi hyödyntänyt asianmukaisesti kaikkea käytettävissään olevaa tietoa;
28. panee tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta merkille, että 25 tapahtumaan, joihin liittyi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä, joiden osuus arvioidusta virhetasosta oli 1,9 prosenttiyksikköä, oli kohdistettu tarkastus tai niitä koskevat menot oli tarkastettu; toteaa lisäksi, että INTPA-pääosaston valvontajärjestelmä perustuu ennakkotarkastuksiin ja että tilintarkastustuomioistuin ei voinut arvioida tarkastuskertomuksissa / menojen tarkastusta koskevilla kertomuksissa esitettyjen toteutettua tarkastustyötä koskevien tietojen perusteella, olisiko virheet voitu havaita ja korjata kyseisten ennakkotarkastusten yhteydessä, sillä kertomukset eivät kata ilmoitettuja menoja sataprosenttisesti eivätkä ne ole niin yksityiskohtaisia, että niiden avulla olisi mahdollista vahvistaa, kuuluivatko tapahtumat, joissa tilintarkastustuomioistuin havaitsi virheitä, ennakkotarkastusten piiriin;
29. pitää myönteisenä, että komissio tarkisti syyskuussa 2021 ja toukokuussa 2022 menojen tarkastamiseen liittyvät tehtävnmääritykset; panee merkille, että komissio aikoo syventää edelleen analyysseja ja käsitellä muita näkökohtia, kuten otantaa, ja ottaa huomioon saadut kokemukset ja helmikuussa 2022 tarkastuspuitesopimuksen käyttäjille tehdyssä kyselytutkimuksessa saadut vastaukset;
30. painottaa, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi kaksi menoalaa, joilla tapahtumissa esiintyy erityisten maksuehtojen ansiosta vähemmän virheitä: a) budjettituki ja b) kansainvälisten järjestöjen toteuttamat usean rahoittajan hankkeet, joihin sovelletaan niin kutsuttua nimellistä lähestymistapaa ⁽¹¹⁾; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin tarkasti vuonna 2021 neljä budjettitukeen perustuvaa tapahtumaa ja kahdeksan kansainvälisten järjestöjen hallinnoimaa nimelliseen lähestymistapaan perustuvaa hanketta;
31. ei pidä hyväksyttävänä sitä, että aiempien vuosien tapaan jotkin kansainväliset järjestöt antoivat vain rajoitetun pääsyn asiakirjoihin (esim. vain luku oikeuden), jolloin tilintarkastustuomioistuin ei voinut ottaa asiakirjoista kopioita, mikä häittoi tarkastuksen suunnittelua ja toteuttamista, aiheutti viivästyksiä ja esti siten tilintarkastustuomioistuinta käyttämästä SEUT-sopimuksessa varmistettua perustavanlaatuisia etuoikeuttaan, kuten aiemmin tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksissa vuosilta 2018 ja 2020 mainitaan; panee merkille komission pyrkimykset puuttua ongelmaan tekemällä aktiivista yhteistyötä niiden kansainvälisten järjestöjen kanssa, joiden tapahtumat vaikuttivat virhetasoon, sekä määrittämällä käytännön ratkaisuja että käymällä korkean tason vuoropuhelua; on tyytyväinen siihen, että näillä ponnisteluilla on saatu joitakin myönteisiä tuloksia: yhteistyö Maailmanpankin kanssa on parantunut tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2021 tarkastuksen osalta vuoteen 2020 verrattuna; katsoo kuitenkin ehdottomasti, että on tehtävä enemmän, ja kehottaa komissiota jatkamaan ponnisteluja ja vahvistamaan yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen kanssa sen varmistamiseksi, että tilintarkastustuomioistuimella on kattava, rajoittamaton ja oikea-aikainen pääsy kaikkiin tarvittaviin tietoihin, jotta se voi tarkistaa unionin talousarviomenojen laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden;

⁽¹⁰⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/annualreports-2021/annualreports-2021_FI.pdf (s. 383).

⁽¹¹⁾ Kun komission maksuosuudet useiden rahoittajien tuella toteutettuihin hankkeisiin yhdistetään muiden rahoittajien maksuosuuksiin eikä varoja kohdenneta tiettyihin tunnistettavissa oleviin menoeriin, komissio olettaa nimellisen lähestymistavan mukaisesti, että menot ovat EU:n tukikelpoisuussääntöjen mukaisia, jos yhdistettyyn kokonaismäärään sisältyy tukikelpoisia menoja määrä, joka riittää vastaamaan EU:n rahoitusosuuden määrää, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/annualreports-2021/annualreports-2021_FI.pdf

32. panee merkille, että INTPA-pääosaston kymmenennessä jäännösvirhetasoa koskevassa selvityksessä, jonka ulkopuolinen toimeksisaaja suoritti sen puolesta vuonna 2021, arvioitiin, että jäännösvirhetaso oli komission asettaman 2 prosentin olennaisuusrajan alapuolella kuudetta vuotta peräkkäin ja että se oli 1,14 prosenttia (0,95 prosenttia vuonna 2020);
33. korostaa, että tilintarkastustuomioistuimen näkemyksen mukaan jäännösvirhetasoa koskeva selvitys ei ole varmennus-toimeksianto eikä tarkastus vaan se perustuu jäännösvirhetasoa koskevaan menetelmään ja käsikirjaan, jotka INTPA-pääosasto on toimittanut; painottaa lisäksi, että tilintarkastustuomioistuin on kehitysrahastoa koskevissa vuosikertomuksissaan vuosina 2017–2020 kuvannut sellaisia rajoituksia selvityksissä, jotka ovat saattaneet johtaa jäännösvirhetason järjestelmälliseen aliarviointiin;
34. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen lausunnon, jonka mukaan se pitää jäännösvirhetasoa koskevan selvityksen kriittisenä seikkana sitä, miten paljon tukeudutaan muiden tarkastajien työhön, ja selittää, että seuraavat kolme skenaariota ovat mahdollisia: a) muiden tarkastajien työhön ei tukeuduta lainkaan ja tapahtumatarkastukset suoritetaan kokonaan; b) muiden tarkastajien työhön tukeudutaan osittain ja tapahtumatarkastuksia suoritetaan vähemmän; c) muiden tarkastajien työhön tukeudutaan kokonaan eikä lisätarkastuksia suoriteta; toteaa, että muiden tarkastajien työhön tukeuduttiin kokonaan 15 prosentissa tapahtumista vuonna 2020 ja tämä osuus nousi 34 prosenttiin tapahtumista vuonna 2021; on siksi tilintarkastustuomioistuimen kanssa yhtä mieltä siitä, että näin laaja tukeutuminen muiden tarkastajien työhön on vastoin jäännösvirhetasoa koskevan selvityksen tarkoitusta, joka on niiden virheiden määrän arviointi, joita ei ollut ehkäisty tai havaittu ja korjattu INTPA-pääosaston hallinnon tarkastusten yhteydessä;
35. panee merkille, että INTPA-pääosasto on supistanut vuodesta 2018 alkaen merkittävästi vuotuisissa toimintakertomuksissa esitettyjen varaumien kohteena ollutta alaa (eli niiden kattamaa osuutta vuosittaisista menoista) ja että vastaavasti vuoden 2021 vuotuisen toimintakertomukseen ei sisälly varauksia;
36. on yhtä mieltä tilintarkastustuomioistuimen kanssa siitä, ettei varaumien jättäminen pois vuoden 2021 toimintakertomuksesta ole perusteltua ja että se johtuu osittain jäännösvirhetasoa koskevan selvityksen rajoitteista, sillä tilintarkastustuomioistuimen havainnot kyseisestä selvityksestä koskevat myös selvitykseen perustuvia arvioita riskinalaisista määristä; panee merkille, että INTPA-pääosasto arvioi riskinalaisen kokonaismäärän olleen maksamishetkellä 79,65 miljoonaa euroa (1,41 prosenttia vuoden 2021 menoista) ja ohjelmien päättämishetkellä 66,03 miljoonaa euroa; toteaa lisäksi, että INTPA-pääosasto arvioi, että maksamishetken riskinalaisesta määrästä oikaistaan sen tarkastuksissa tulevana vuosina 13,62 miljoonaa euroa (24 prosenttia), ja toteaa, että tätä kutsutaan oikaisukapasiteetiksi ⁽¹²⁾;
37. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen varainhoitovuosia 2019 ja 2020 koskevissa vuosikertomuksissaan antamien suositusten mukaisesti INTPA-pääosasto selvitti parasta tapaa ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen suositukset tekemällä muutoksia jäännösvirhetasoa koskevan selvityksen käsikirjaan ja menetelmiin ja ottamalla odotetut kustannukset ja hyödyt täysimääräisesti huomioon; panee merkille, että INTPA-pääosasto päivitti jäännösvirhetasoa koskevan selvityksen käsikirjaa ja menetelmiä tammikuussa 2022;
38. toteaa, että INTPA-pääosasto pyrkii parantamaan niiden tietojen laatua, joiden perusteella se laskee oikaisukapasiteetin, ja että se jatkoi vuonna 2021 koulutus- ja tiedotustoimintaansa, joka koski takaisinperintää ja kirjanpitolietojen laatua; panee merkille, että aiempien vuosien tapaan INTPA-pääosasto suoritti perintämääräyksiä koskevia kohdennettuja tarkastuksia ja pyrki tällöin korjaamaan havaittuja eroavuuksia; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin kävi läpi vuoden 2021 oikaisukapasiteettia koskevan laskelman ja testasi takaisinperintöjen kokonaisperusjoukosta (raha-arvosta) 35 prosenttia, eikä otoksessa havaittu virheitä;
39. suhtautuu myönteisesti siihen, että komission pääosastojen taloudellisen raportoinnin johdonmukaisuuden parantamiseksi laadittiin talouden tulostaulukko, joka sisälsi kuusi indikaattoria ⁽¹³⁾; panee merkille, että vuonna 2021 lisättiin neljä muuta indikaattoria ⁽¹⁴⁾; toteaa, että näistä kymmenestä indikaattorista kuutta sovellettiin kehitysrahastoon ja erityisrahastoihin vuonna 2021; panee merkille, että kokonaissitoumusten käytössä INTPA-pääosaston tulos oli 99 prosenttia unionin talousarvion osalta ja 97 prosenttia EKR:n osalta vuonna 2021, kun luvut olivat 95 prosenttia ja 94 prosenttia vuonna 2020, ja että maksujen suorittamisessa ajallaan pääosasto pääsi 97 prosenttiin unionin talousarvion osalta ja 95 prosenttiin EKR:n osalta vuonna 2021, kun luvut olivat 98 prosenttia ja 97 prosenttia vuonna 2020;

⁽¹²⁾ INTPA-pääosaston vuotuinen toimintakertomus 2021, s. 34.

⁽¹³⁾ Indikaattorit ovat 1) maksusitoumusmäärärahojen toteutuminen, 2) maksusitoumusmäärärahojen ennakoarvioiden toteutuminen, 3) maksuumäärärahojen toteutuminen, 4) maksuumäärärahojen ennakoarvioiden toteutuminen, 5) kokonaissitoumusten käyttö ja 6) maksujen suorittaminen ajallaan.

⁽¹⁴⁾ Neljä lisäindikaattoria ovat 7) sitoumusten vapauttaminen ajallaan, 8) laskun kirjaamisaika, 9) kirjanpitolietojen laatu ja 10) hallintatietojen laatu.

Petosten ehkäiseminen, havaitseminen ja korjaaminen

40. panee merkille, että INTPA-pääosasto on vuodesta 2014 lähtien kehittänyt ja toteuttanut omaa petostentorjuntastrategiaansa Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) esittämien menetelmien pohjalta ja että strategian voimaantumisen jälkeen siihen on tehty kolme päivitystä, joista viimeinen hyväksyttiin vuonna 2021; panee merkille, että strategian toteutusta seurataan ja johto saa puolivuositain kertomuksen käynnissä olevista OLAFin tutkimuksista ja OLAFin suositusten seurannasta; toteaa lisäksi, että INTPA-pääosaston vuonna 2021 hyväksymä uusi toimintasuunnitelma sisältää 16 sisäistä toimea, joista 80 prosenttia toteutettiin ilmoitetussa määräajassa tai suunnitellussa aikataulussa ja loppuja 20:ä prosenttia toimista joko toteutetaan parhaillaan tai niiden toteuttamisen määräaika oli vuonna 2022 ja ne oli määrä saada päätökseen vuonna 2022 ⁽¹⁵⁾;
41. panee merkille, että INTPA-pääosasto osallistui myös komission petostentorjuntastrategiaan ja toteutti oikea-aikaisesti petostentorjunnan toimintasuunnitelman toimen nro 33 (SWD(2021)0262) ⁽¹⁶⁾; pitää valitettavana, että INTPA-pääosasto toteutti jatkotoimia, jotka koskivat vain 33:aa prosenttia OLAFin taloudellisista suosituksista ja että kaiken kaikkiaan 20 prosenttia taloudellisista suosituksista (jotka on annettu vuosina 2017–2021) on pantu kokonaisuudessaan täytäntöön, 20 prosenttia on pantu osittain täytäntöön ja 60 prosentissa täytäntöönpanomenettely on käynnissä tai suositukset ovat vielä analysoitavana; vaatii parantamaan OLAFin suositusten täytäntöönpanoa, vaikka toistuvat vaikeudet OLAFin suositusten noudattamisessa johtuvat oikeudellisista erityispiirteistä ja rajoitteista, kuten muun muassa pitkistä oikeuskäsittelyistä, vanhentumisajan umpeen kulumisesta ja konkurssista;
42. panee merkille, että vuoden 2021 lopussa INTPA-pääosasto oli tietoinen 23:sta meneillään olevasta tutkimuksesta (17 vuonna 2020, 19 vuonna 2019) ja että OLAF päätti kolme tutkimusta antamalla taloudellisia, hallinnollisia ja/tai oikeudellisia suosituksia ja kaksi tutkimusta ilman suosituksia;
43. pitää myönteisenä uutta verkkokoulutusta petostentorjunnasta unionin ulkosuhteissa, INTPA-pääosaston ulkoisille kumppaneille suunnatun tiedotuskampanjan käynnistämistä, pääosaston petostentorjunnan yhteyshenkilön harjoittamaa tiedon keskittämistä ja jakamista tiiviissä yhteistyössä pääosaston petostentorjuntaverkoston ja OLAFin kanssa, verkkosivujen ja käsikirjojen päivityksiä sekä vuotuista muistiot ja tiedotuskampanjaa koko henkilöstölle petostentorjunnasta ja petoksia koskevista seurausvälineistä;
44. kehottaa komissiota parantamaan edelleen valvontaa, jotta voidaan vähentää tapahtumissa ilmeneviä virheitä, ja panemaan tilintarkastustuomioistuimen suositukset kaikilta osin täytäntöön;
45. korostaa, että unionin kehitysyhteistyön legitimiys ja tehokkuus perustuvat toimien asianmukaiseen täytäntöönpanoon ja niiden asianmukaiseen rahoitukseen; kehottaa komissiota parantamaan edelleen valvontaa, jotta voidaan vähentää tapahtumissa havaittujen virheiden määrää, ja panemaan tilintarkastustuomioistuimen suositukset täytäntöön kaikilta osin;

Mahdollinen vaikutus, joka Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisella Euroopan unionista on EKR:n vuoden 2021 tileihin

46. toteaa, että sen jälkeen kun Yhdistynyt kuningaskunta ja unioni olivat tehneet sopimuksen Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä (jäljempänä 'erosopimus'), Yhdistynyt kuningaskunta sitoutui pysymään EKR:n sopimuspuolena siihen asti, että yhdestoista EKR ja kaikki aiemmat, vielä päättämättä olevat EKR:t olisi päätetty; panee myös merkille, että Yhdistynyt kuningaskunta noudattaa samoja yhdennentoista EKR:n perustamisesta tehdyn sisäisen sopimuksen velvollisuuksia kuin jäsenvaltiot sekä aiemmista EKR:stä aiheutuvia velvollisuuksia kyseisten EKR:ien päättämiseen saakka;

⁽¹⁵⁾ INTPA-pääosaston vuotuinen toimintakertomus 2021, s. 43.

⁽¹⁶⁾ Tarvittaessa erityisiä petostentorjuntatoimenpiteitä sisällytetään budjettituen ehtoihin. Budjettituen ja makrotaloudellisen rahoitusavun osalta parannetaan tarvittaessa valvontastrategioita ja vahvistetaan todentamismekanismeja, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021SC0262>

47. panee merkille, että erosopimuksessa todetaan myös, että mikäli kymmenennen EKR:n tai aiempien EKR:ien piiriin kuuluvista hankkeista peräisin olevia määriä ei ole sidottu tai ne on vapautettu erosopimuksen voimaantulopäivänä, Yhdistyneen kuningaskunnan osuutta kyseisistä määristä ei käytetä uudelleen ja että sama koskee Yhdistyneen kuningaskunnan osuutta varoista, jotka yhdennessätoista EKR:ssä ovat jääneet sitomatta tai jotka on vapautettu 31. joulukuuta 2021 jälkeen;
48. pitää myönteisenä tilintarkastustuomioistuimen päätelmää, jonka mukaan erosta ei aiheudu raportoitavaa taloudellista vaikutusta EKR:n vuoden 2021 tileihin ja 31. joulukuuta 2021 päivätyt EKR-tilit kuvastavat oikein eroprosessin tilannetta tuona ajankohtana;

Unionin budjettituki

49. panee komissiolle lähetetyistä kyselylomakkeeseen annetuista konsolidoiduista vastauksista merkille, että vuonna 2021 EKR:n budjettitukimaksut olivat 340 miljoonaa euroa ja että 25 AKT-maata ja 10 merentakaista maata ja aluetta sai EKR:stä budjettitukea vuonna 2021;
50. toteaa, että kahden viime vuoden aikana unionin budjettituella on autettu maita yhteensä 4,2 miljardin euron maksuilla (3 miljardia euroa vuonna 2020 ja 1,2 miljardia euroa vuonna 2021) tukemaan eri alojen uudistuksia ja estämään taloudellisia ja sosiaalisia takaiskuja; toteaa lisäksi, että pyrkimyksiä käyttää varoja ennakoivasti vuonna 2020 ei voitu täysin kompensoida vuonna 2021, sillä uusi NDICI – Globaali Eurooppa -väline tuli voimaan vuoden aikana ja liittymistä valmistelevalle tukivälineelle vasta vuoden 2021 lopussa; panee merkille, että lisäksi poliittiset esteet ja kotimaiset kriisit haittasivat käynnissä olevien ohjelmien toteutusta useissa maissa;
51. panee merkille, että Saharan eteläpuolinen Afrikka on edelleen suurin unionin budjettituen saaja (35 prosenttia) ja sen jälkeen tulevat Euroopan naapurialueet (31 prosenttia), Aasia (16 prosenttia), Lätinalainen Amerikka (6 prosenttia), Länsi-Balkan (4 prosenttia), Karibian alue (3 prosenttia), merentakaiset maat/alueet (3 prosenttia) ja Tyynenmeren alue (2 prosenttia); panee lisäksi merkille, että sopimustyypeittäin jaoteltuina alakohtaisten tulospöytäsuunnitelmien uudistus- ja investointisopimusten osuus (79 prosenttia) oli suurempi kuin valtiotukien ja selviytymiskyvyn kehittämistä koskevien sopimusten (19 prosenttia) ja kestävä kehityksen tavoitteita koskevien sopimusten (2 prosenttia) osuudet koko salkun arvosta;
52. korostaa, että unionin budjettituki on keino antaa vaikuttavaa apua, myös kriisitilanteissa, ja että se auttaa vahvistamaan maiden järjestelmiä ja talousarviomenettelyjä, jotta voidaan panna täytäntöön julkisia toimintapolitiikkoja ja saada aikaan kestäviä tuloksia; muistuttaa, että on tärkeää säilyttää covid-19-rokotteiden maailmanlaajuisia saatavuutta koskeva yhteistyömekanismi (Covax), jotta voidaan maksimoida osallistujamaiden ihmisten mahdollisuudet saada covid-19-rokotteita tai muita rokotteita uuden kriisitilanteen sattuessa mahdollisimman nopeasti, oikeudenmukaisesti ja turvallisesti; painottaa lisäksi, että sillä oli ratkaiseva merkitys covid-19-pandemian aikana, sillä se tarjosi enemmän finanssipoliittista liikkumavaraa pandemian kielteisten vaikutusten torjumiseksi; toteaa, että näitä toimia olisi jatkettava lähitulevaisuudessa, kun otetaan huomioon Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan tuhoisat maailmanlaajuiset vaikutukset;
53. kiinnittää huomiota siihen, että köyhyyden poistaminen, demokraattisten arvojen edistäminen ja ympäristön tilan heikkeneminen ovat nykypäivänakin suurimpia haasteita; muistuttaa, että maailma, jossa 1,2 miljardia ihmistä elää 111 kehitysmaassa⁽¹⁷⁾ akuutissa ja moniulotteisessa köyhyydessä, on sekä epäoikeudenmukainen että ekologisesti kestävä; kehottaa myöntämään riittävästi rahoitusta, jotta voidaan pysäyttää meneillään oleva etäännyminen YK:n kestävä kehityksen tavoitteista;
54. korostaa, että köyhyyden poistaminen ei ole hyväntekeväisyyttä vaan oikeudenmukainen teko ja avain valtavan inhimillisen potentiaalin vapauttamiseen; painottaa lisäksi, että ilman ulkoisia toimia köyhyyden kierre tavallisesti jatkuu monella rintamalla, sillä perheet, joilla on vain vähän tai ei lainkaan varoja, jäävät köyhyyssiloukkuun ja kärsivät kroonisesta elintarvikepuutteesta, huonosta terveydestä, ilmastosta johtuvista muutoksista ja sosiaalisesta leimautumisesta; tähdentää, että syrjäisillä alueilla asuvat perheet ovat edelleen vailla monia peruspalveluja, kuten puhdasta vettä ja sanitaatiota ja terveydenhuoltoa, sekä markkinajärjestelmiä, ja että tämä kaikki pitää yllä tai jopa huonontaa niiden sosioekonomista asemaa;

⁽¹⁷⁾ Vuoden 2022 maailmanlaajuinen moniulotteinen köyhyysindeksi.

55. kiinnittää huomiota siihen, että ihmisten ja etenkin nuorten olisi voitava asua, opiskella ja työskennellä omassa maassaan ja omalla alueellaan; korostaa, että jos ei toteuteta tehokkaita ja vaikuttavia toimenpiteitä köyhyyden torjumiseksi ja anneta tehokasta tukea mikrorahoitukseen ja pienimuotoisen yrittäjyyden kehittämiseen, taloudellisista syistä alkavat muuttoliikkeet, erityisesti aivovientää aiheuttava muuttoliike, lisääntyvät edelleen ja aiheuttavat moninaisia haasteita sekä kohde- että lähtömaille;
56. katsoo ehdottomasti, että moniulotteinen ja kokonaisvaltainen lähestymistapa äärimmäiseen köyhyyteen on paras lähestymistapa, ja toteaa jälleen, että opetus (ja koulutus) on sekä ihmisoikeus että tehokkain väline köyhyyden, sosiaalisen syrjäytymisen ja eriarvoisuuden torjumiseksi;
57. korostaa, että arviolta 64 miljoonaa kehitysmaiden lasta ei käy alemman perusasteen koulua; painottaa tämän koskevan etenkin tyttöjä, sillä heidän oikeutensa laadukkaaseen opetukseen ovat heikentyneet edelleen ja että siihen ovat syynä koulujen sulkemiset, etäoppimismahdollisuuksien (myös digitaalisten) puuttuminen ja maiden talouksiin kohdistuvan paineen aiheuttama kansallisten koulutusmäärärahojen väheneminen; korostaa lisäksi, että yksi merkittävä syy on väkivalta maailman nykyisillä konfliktialueilla ja toinen suuri este, joka usein liittyy läheisesti konflikteihin, on köyhyys; muistuttaa, että on tärkeää asettaa yhtäläiset mahdollisuudet keskeiselle sijalle kehityksessä; tähdentää, että naisten oikeuksien vahvistaminen ja asianmukaiseen koulutukseen pääsy kehitysmaissa, erityisesti tyttöjen ja naisten osalta, ovat tärkeitä askelia köyhyyden ja heikon ruokaturvan torjunnassa; korostaa lisäksi, että kumppanimaissa on edistettävä nuorten naisten mahdollisuuksia osallistua eurooppalaisiin hankkeisiin, yrityskoulutukseen ja -rahoitukseen, koska naisilla on tärkeä rooli paikallisen ja alueellisen talouden kehittämisessä useissa kehitysmaissa;
58. panee merkille, että unioni tukee koulutusta noin sadassa maassa kumppanuuksilla, kuten maailmanlaajuinen koulutuskumppanuus⁽¹⁸⁾ ja Education Cannot Wait⁽¹⁹⁾, ja jatkaa edelleen sukupuolten tasa-arvon edistämistä yhteistyössä hallitusten ja valtiosta riippumattomien sidosryhmien kanssa;
59. on tyytyväinen siihen, että komissio on asettanut ensisijaiseksi painopisteeksi ylittää asetettu 10 prosentin tavoite ja saavuttaa koulutuksen osalta 13 prosentin tavoite INTPA-pääosaston kokonaissalkusta;
60. panee merkille, että vuonna 2021 unioni maksoi EKR:stä 85 miljoonaa euroa koulutuksen tukemiseen kumppanimaissa, mikä on edistänyt yli 32 miljoonan alemman perusasteen opiskelijan ja lähes kolmen miljoonan keskiasteen opiskelijan osallistumista koulutukseen vuosina 2018–2020; panee merkille, että 85 miljoonasta eurosta 6 miljoonaa euroa käytettiin tukemaan Erasmus-ohjelman liikkuvuutta ja valmiuksien kehittämistä koskevia hankkeita AKT-maissa, 31 miljoonaa euroa maksettiin ammatilliseen opetukseen ja koulutukseen ja tästä määrästä 5 miljoonaa euroa maksettiin osana budjettitukiohjelmia, 1,2 miljoonaa euroa urakoihin ja tarvikkeisiin, 0,8 miljoonaa euroa palveluihin ja loput 24 miljoonaa euroa avustuksina;
61. panee merkille, että komissio lupasi viime vuonna maailmanlaajuiseen koulutuskumppanuuteen 700 miljoonaa euroa, jotta voidaan auttaa tarjoamaan 140 miljoonalle lapselle koulutetut opettajat ja saada vielä 88 miljoonaa lasta kouluun ja oppimisen pariin;
62. toteaa jälleen, että yrittäjyysohjelmilla on keskeinen rooli köyhyyden torjunnassa ja talouskasvun kehittämisessä; korostaa, että liiketoimintakoulutuksen tarjoaminen voi auttaa pienyrittäjiä perustamaan yrityksiä ja parantaa liiketoimintakäytäntöjä, jotta köyhät perheet voivat hahmotella tiensä kohti kestävää toimeentuloa ja sosioekonomista selviytymiskykyä; toteaa kuitenkin, että tällaisten ohjelmien vaikuttavuuden parantamiseksi koulutusta olisi täydennettävä räätälöidyillä tuki- ja seurantapalveluilla; palauttaa mieliin, että kumppanimaissa on edistettävä nuorten naisten mahdollisuuksia osallistua eurooppalaisiin hankkeisiin, liiketoimintakoulutukseen ja rahastoihin;

⁽¹⁸⁾ <https://www.globalpartnership.org/>

⁽¹⁹⁾ <https://www.educationcannotwait.org/>

63. pitää myönteisenä uuden maakohtaisen riskinhallintakehyksen (RMF+) voimaantuloa vuonna 2021; toteaa, että tämä uusi väline perustuu aiempaan riskinhallintakehykseen, joka otettiin käyttöön vuonna 2013; toteaa lisäksi, että uusi kehys on mukautettu kansainvälisten kumppanuuksien muuttuvaan toimintaympäristöön, kehittyvään geopoliittiseen ympäristöön ja uuteen NDICI – Globaali Eurooppa -välineeseen ja että sitä sovelletaan maihin, joiden kanssa unionilla on kahdenvälisiä yhteistyöjärjestelyitä, mukaan lukien huomattava määrä maita, joille ei myönnetä budjettitukea;
64. panee merkille, että unionin edustustot ja komission keskusyksiköt käyttävät riskinhallintakehyksen päätelmiä ja seuraavat riskienvähentämistoimenpiteiden toteuttamista ja poliittisen vuoropuhelun painopisteiden edistymistä synergiassa muiden nykyisten analyysi- ja raportointivälineiden kanssa;
65. katsoo, että muiden unionin ohjelmien tavoin EKR:n näkyvyys ja julkisuus eivät ole riittäviä EU:n rahoituksesta hyötyvän paikallisväestön keskuudessa, sitä ei ymmärretä riittävän hyvin eikä väestö ole tietoinen unionin tuesta ja solidaarisuudesta; katsoo myös, että EKR:ää on selitettävä paremmin kansalaisille;
66. pitää tässä yhteydessä myönteisenä, että komissio on ottanut käyttöön johdonmukaiset ja sitovat viestintää ja unionin näkyvyyttä koskevat vähimmäissäännöt kaikissa unionin rahoitusohjelmissa ja hallinnointitavoissa rahoituskaudella 2021–2027 ⁽²⁰⁾; katsoo kuitenkin, että kunkin edunsaajamaan olisi oltava osittain vastuussa viestintätoimien suunnittelusta (unionin yksiköiden valvonnassa), jotta voidaan lisätä väestön tietoisuutta unionin rahoittamista hankkeista ja toimista; pyytää komissiota selvittämään tätä mahdollisuutta;
67. katsoo, että kunkin edunsaajamaan olisi esitettävä pitkän aikavälin suunnitelma, jossa esitetään sen hankkeet ja tavoitteet monivuotisen rahoituskehyn aikataulun mukaisesti; katsoo, että tällainen rakenne voisi lisätä EU:n kehitysavun avoimuutta ja ennustettavuutta ja mahdollistaisi komission määrittelemien pitkän aikavälin tavoitteiden asettamisen etenkin aloilla, jotka edellyttävät ennakoivaa suunnittelua, kuten energia, terveydenhuolto, vesihuolto sekä digitaalinen ja vihreä siirtyminen; toteaa, että edunsaajamaan hallituksen olisi esitettävä tällainen suunnitelma ja että se voisi tukeutua paikallisten sidosryhmien osallistumiseen, ja toteaa, että näiden osallistumista olisi edistettävä; katsoo, että tämä edistäisi myös kohdemaiden osallistumista unionin kehitysyhteistyöpolitiikan laatimiseen toimielinten ja sidosryhmien osallistumisen kautta;
68. kehottaa komissiota arvioimaan, voitaisiinko avoimuuden ja tiedonsaannin parantamiseksi perustaa verkkofoorumi, jolla julkistettaisiin kaikki EKR:n ja NDICI – Globaali Eurooppa -välineen hankkeet;
69. panee tyytyväisenä merkille, että ulkoisten toimien alalla INTPA-pääosasto on yhdessä muiden asianomaisten pääosastojen ja yksiköiden kanssa hyväksynyt uuden lähestymistavan viestintään maakohtaisella, alueellisella ja maailmanlaajuisella tasolla; toteaa, että tässä uudessa lähestymistavassa siirrytään pois hajanaisesta hankekohtaisesta viestinnästä kohdennetumpaan ja strategisempaan toimintaan; pitää myönteisenä, että on julkistettu viestintää ja EU:n näkyvyyden lisäämistä ulkoisissa toimissa koskevat päivitettyt suuntaviivat ⁽²¹⁾, joissa esitetään, mitä unionin ulkoisia toimia toteuttavilta kumppaneilta odotetaan;
70. pitää valitettavana, että sen jälkeen kun unionin ja AKT-maiden välisen Cotonoun kumppanuussopimuksen voimassaolo päättyi helmikuussa 2020 ja uusi kumppanuussopimus parafoitiin huhtikuussa 2021, neuvosto ei ole vielä antanut valtuutusta uuden kumppanuussopimuksen allekirjoittamiseen, minkä vuoksi vanhaa sopimusta on pitänyt jatkaa vuosi kerrallaan ja koko AKT- ja unionin yhteisöt ovat joutuneet oikeudellisesti harmaalle alueelle poliittisen vuoropuhelun ja kehityspolitiikan jatkamisen osalta; kehottaa neuvostoa poistamaan yhden jäsenvaltion veto-oikeuden ja antamaan valtuutuksen uuden kumppanuussopimuksen allekirjoittamiseen;

⁽²⁰⁾ https://commission.europa.eu/funding-tenders/managing-your-project/communicating-and-raising-eu-visibility_fi

⁽²¹⁾ https://international-partnerships.ec.europa.eu/knowledge-hub/communicating-and-raising-eu-visibility-guidance-external-actions_en

71. katsoo, että unionin kehitysavun tuloksia voitaisiin parantaa koordinoimalla tehokkaasti ja kohdennetusti EKR:n ja NDICI – Globaali Eurooppa -välineen rahoitustoimia erityisesti rajat ylittävien hankkeiden avulla, jotta voidaan luoda synergioita ja lisätä EKR:n ja NDICI – Globaali Eurooppa -välineen rahoituksen lisäarvoa;
72. kiinnittää huomiota julkisia avustuksia ja yksityisiä lainoja yhdistelevien rahoitusta yhdistävien välineiden lisäarvoon; kehottaa komissiota asettamaan tällaisten välineiden käytön etusijalle ja kannustamaan siihen; kehottaa komissiota ottamaan yksityisen sektorin tähän mukaan, etenkin paikallisten pk-yritysten ja yrittäjien kautta;
73. panee merkille komission huomautukset arvioinneista, joita se on tehnyt muun muassa EKR:stä; pyytää kuitenkin jälleen tekemään kattavan arvioinnin EKR:stä rahoitettavista hankkeista, jotta parlamentti voi arvioida tarkasti EKR:n varojen vaikutusta ja varmistaa, että noudatetaan kehitysavun perimmäistä tavoitetta eli köyhyyden vähentämistä ja lopulta poistamista;
74. kiinnittää huomiota siihen, että konteksti, jossa unionin kehitystä ja humanitaarista apua koskevaa politiikkaa harjoitetaan, huononee jatkuvasti ja sille on ominaista erityisesti covid-19-pandemia, ilmastonmuutoksen vaikutusten jatkuva paheneminen, biologisen monimuotoisuuden köyhtyminen, yhä puutteellisempi ruokaturva ja Venäjän Ukrainassa käymän hyökkäyssodan voimistuvat vaikutukset; panee merkille jatkuvasti kasvavan kuilun tarvittavien ja käytettävissä olevien varojen välillä paheneviin ilmasto-, nälkä- ja velkakriiseihin sekä humanitaarisiin ja muihin kriiseihin vastaamiseksi, mikä kasvattaa eriarvoisuutta ja lisää köyhyysastetta ensimmäistä kertaa vuosikymmeniin; kehottaa myöntämään riittävästi rahoitusta, jotta voidaan pysäyttää meneillään oleva etäntyminen YK:n kestävän kehityksen tavoitteista sen sijaan, että edistytään niiden saavuttamisessa; korostaa, että huolimatta lukuisista unionin kohtaamista haasteista, jotka liittyvät covid-19-pandemiaan ja Venäjän Ukrainaan kohdistamaan hyökkäyssodan sekä sen geopolittisiin ja taloudellisiin vaikutuksiin, kehitysapumenoja on lisättävä;
75. pitää valitettavana, että kehitysrahoituksessa ei ole siirrytty ”miljardeista triljooniin”, vaikka sitä pidettiin välttämättömänä, kun kestävän kehityksen tavoitteet hyväksyttiin vuonna 2015; toteaa, että on kiireellisesti otettava käyttöön enemmän maailman yksityisomistuksessa olevia resursseja investointien edistämisen ja verotuksen tehostamisen avulla varmistuen samalla, että toimet noudattavat Agenda 2030 -toimintaohjelman tavoitteita ja kehitystä tukevaa politiikkajohdonmukaisuutta, sekä myös lisättävä kehitysrahoituksen julkista rahoitusta kansainvälisten sitoumusten mukaisesti, joiden täyttämistä unioni on kaukana;

Vuoden 2020 vastuuvapausmenettelyn seuranta

76. panee merkille, että komissio esitti yhteenvedon toimista, jotka se on toteuttanut parlamentin ja neuvoston vuoden 2020 vastuuvapausmenettelyssä ilmaisemien keskeisten poliittisten painopisteiden johdosta, ja että se sisältyy vastuuvapauden myöntämistä koskevasta seurannasta varainhoitovuoden 2020 osalta Euroopan parlamentille ja neuvostolle annettuun komission kertomukseen ⁽²⁾, joka on osa integroitua talous- ja vastuuvollisuusraportointia;
77. panee merkille, että vastauksena parlamentin pyyntöön komissio on toimittanut parlamentille ajantasaiset tiedot kahdeksannen ja yhdeksännen EKR:n täytäntöönpanosta;
78. pitää myönteisenä merentakaisten maiden ja alueiden hallinnon tukemista koskevan parlamentin suosituksen täytäntöönpanoa, sillä se takaa varojen oikeudenmukaisen jakamisen; korostaa kuitenkin tarvetta vahvistaa unionin toiminnan johdonmukaisuutta AKT-alueella sen varmistamiseksi, että kehitystavoitteet asetetaan etusijalle ja että merentakaisia maita ja alueita koskevat politiikat liittyvät niiden kunkin maantieteellisten alueiden kehittämiseen ja ovat unionin ensisijaisten tavoitteiden mukaisia;
79. panee lisäksi merkille, että parlamentin huomautukset on otettu huomioon arvioitaessa INTPA-pääosaston vuoden 2021 toimintasuunnitelmaa valvonnan puutteiden ja suurten riskien korjaamisen osalta.

⁽²⁾ COM(2022), 0331 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0331>